

BESCHOUWING OUD- EN NIEUWJAAR 1953-1954

1 januari 1954

Goedenavond vrienden.

Aan het begin van de avond heb ik u een paar, ja, eigenlijk voorstellen te doen. We hebben zo-even hier gehoord de stoffelijke bevestiging voor wat voor ons reeds vaststond, n.l. dat het verstandiger is om een korte of geen pauze te houden. Wij zouden ons met ons programma daarnaar willen richten voor deze avond. Dan lijkt het mij verder beter om niet de normale tijd in beslag te nemen van ongeveer 2 uur en een kwartier, maar ons met een iets kortere tijd ook tevreden te stellen. Ik hoop dat daar uwerzijds geen bezwaren tegen bestaan. Zou dat wel het geval zijn, dan zullen we ons op de normale wijze naar u richten.

Ik mag dus aannemen dat er geen bezwaar is. En dan wil ik u voorstellen de volgende indeling van deze avond: allereerst zou ik voor mij zelf graag een korte beschouwing geven over oud- en nieuwjaar. Daarmee blijven we dan nog even in de sfeer van het tijdsgebeuren en daarna zal een jonge vriend van mij verdergaan op de oude voet met de cyclus "de toekomst" en zal zich ook weer richten naar het moment en de dag en speciaal nog spreken over de toekomst die zeer nabij is. We stellen ons voor dat u daarna gelegenheid krijgt, bij een volgende spreker, om vragen te stellen, ook eventueel aangaande het toekomstgebeuren in zoverre dat niet persoonlijk is. Een kort slotwoord door "het schone woord" zal dan de avond meen ik bevredigend kunnen besluiten. Wanneer wij dit alles naar voren brengen, moet ik u wel verzoeken voortdurend in gedachten te houden, omdat wij niet alwetend zijn, dat wij kunnen falen, vooral wanneer dat gaat om prognoses, over toekomstvoorspellingen, zou ik er extra de nadruk op willen leggen. Wij geven aan de grootste waarschijnlijkheid of datgene wat volgens ons inzicht juist is, of dit inderdaad volledig juist is, kunnen wij niet beoordelen. Wij streven er echter naar om een zo groot mogelijke juistheid te bereiken. Er wordt van u dus verwacht dat u zelfstandig denkend en kritisch luisterend, een persoonlijk oordeel velt over al wat er gezegd wordt.

En dan gaan we een ogenblikje eigenlijk denken aan het oude en nieuwe jaar. Weet u, deze dagen zijn eigenlijk heel vreemde dagen. Ergens in de tijd, zonder dat iemand precies kan zeggen waarom, heeft men gezegd: zo, nu is er een jaar afgelopen en nu gaat er een nieuw jaar beginnen. Met zijn gebruikelijke methodiek heeft de mens als het ware de oneindigheid in mootjes gehakt, deze mootjes genummerd en gezegd: zo, nu is dan die periode die achter ons ligt, het jaar 1953, voorbij. En ja, als je dan zo'n zwaar stuk leven, zo'n zwaar stuk zorgend ploeteren, zo'n aantal van 365 dagen bijna, met zorgen en kommer geladen achter de rug hebt, dan is het een reden om verlicht adem te halen.

Laten we vandaag vrolijk zijn. En een ander zegt: in dit jaar is er toch ook zoveel goeds gebeurd, dit is er toch bereikt, en persoonlijk heb ik dat weten te bereiken. We hebben toch zoveel goede kanten gezien van het menselijk karakter, laten we dit als een belofte voor de toekomst vieren, nu we dan een grens hebben gesteld tussen één reeks van dagen en een volgende reeks. En dan wordt het een werkelijke feestdag, een feestdag die hier in het land meestal wordt gevierd met orgiën van wafelen, warme wijn, oliebolletjes en dergelijke versnaperingen. In andere landen wordt het misschien met een groots diner en een cotillon (dans; Red.) gevierd, elders weer zal men speciaal buitenshuis vieren, op de straat. Hier is het een besloten feest, vol van huiselijkheid, waar vrienden elkaar bezoeken, ginds is het een soort balmasqué, maar het jaar is dan toch weggewerkt. De nacht heeft steeds achter de dag aangejaagd en het is middernacht geworden, en met een paar slagen wordt een periode beëindigd.

Als geestelijk bewust mens zal misschien dit jaar voor u een vraag betekenen. Misschien hebt u zich afgevraagd: ja, wat is er nu eigenlijk gebeurd? Is dit jaar nu onherroepelijk voorbij, leeft het niet meer? Of is het misschien alleen maar een beeld uit de eeuwigheid dat zich aan mijn oog onttrekt om voort te blijven bestaan tot verwondering van nieuwe geesten die in datzelfde

jaar weer binnendringen en leven. U zult zich afgevraagd hebben: wat voor een spoor heb ik gelegd in dat jaar? Wat heb ik gedaan? En ik ben ervan overtuigd dat u met een zekere weemoedigheid in de laatste minuten hebt gedacht ja, nu wil ik het volgende jaar toch dit en dat gaan doen. Zo is het meestal bij de mensen. Maar laten we nu dit oude en dat nieuwe jaar eens niet zien als twee gescheiden perioden, laten we eens aannemen dat die éne klokslag van 12 uur niets verschilt van die andere klokslagen die een heel jaar door de tijd voor u wegtellen. Laten we eens zeggen: er is geen oude jaar en er is geen nieuwe jaar. Hoe verbluffend verandert dan de situatie, er is geen oud jaar, er is geen nieuwjaar, er is geen verleden, er is geen toekomst, er is alleen het "nu" het ogenblik van heden, het ogenblik waarop ik mij bewust ben. Ja, zo zegt de mens, zeker, dat is een mooie theorie, maar hoe stel je je dat dan eigenlijk voor, want ik herinner mij toch het verleden, dus bestaat het voor mij en ik verwacht toch in de toekomst, zo is ook die toekomst voor mij iets werkelijk.

Wel als deze gestalte waarin u op het ogenblik leeft, uw werkelijke gedaante zou zijn, dan zou u met dit protest volledig gelijk hebben, dan zou inderdaad gezegd kunnen worden: er is een verleden en er is een toekomst, want gisteren was u nog jong en morgen zult u oud zijn. Begrijpt u wat ik bedoel? U beleeft de tijd. Maar wat is de kern van 's mensen wezen? Dat is de kern van ons aller wezen, iets van deze Kosmische Kracht die wij de Al-Vader noemen en Deze is onbegrensd en zonder einde. Dit Wezen dat in ons leeft, bij u in uw wereld, zorgend, zwoegend, denkend over gisteren, strevend naar morgen, dat Wezen dat in ons leeft, spiegelend en zoekend, altijd weer trachtend een waarheid te grijpen die toch zo moeilijk grijpbaar blijkt, zijn wij niets anders dan één kleine fase in de voortdurende lijn van ons Wezen die reikt van begin tot begin, van God tot God.

Kan men zo'n lijn scheiden, kan men werkelijk zeggen: dat wat ik gisteren was is niet meer en wanneer ik morgen ben, zal vandaag verbleekt zijn en verloren? Wij geloven op grond van veel, sommige zelfs zeer technische feiten, dat de waarheid ligt op dit terrein: gisteren blijft bestaan en morgen bestaat reeds. Wij wandelen door de wereld, door het zijn en we rijgen onze dagen aaneen, kiezende uit de duizenden mogelijkheden die gegeven zijn in de volmaaktheid van een totaal van de mogelijke situaties die gelijktijdig in de schepping bevat worden.

Dan moeten wij dus zeggen: "wij leven nu", want wat wij nu zijn beïnvloedt ons verleden, wat wij morgen zullen zijn ligt in ons heden reeds vast. Wij kunnen alles doen, maar wij kunnen niet onszelf verloochenen. En dan viert de mens Oud en Nieuw, dan maakt hij een ogenblikje de balans op en dan legt hij het plan de campagne vast voor het volgend jaar, ofschoon hij wel zeker is dat hij het op die wijze toch niet zal uitvoeren. Dan zegt die mens: ik voel mij getrokken en geketend, bepaalde dingen moeten gebeuren. Ja, ze zullen gebeuren, inderdaad, omdat ze vandaag in u reeds leven. Wat u vandaag scheidt zult u morgen ontkennen, uw verwachte vreugde van heden is uw bittere smart van morgen en uw leed, uw onstelbaar afgrondig leed van vandaag is morgen uw vreugde en uw levenskracht. U bent één geheel. Deel uw tijd in minuten en seconden, begrens de periode feestelijk door een jaarwisseling te vieren, maar wees u ervan bewust: wij zijn, zijn zonder meer, ons wezen bestaat en het is niet in een periode vast te leggen. U zegt: we zullen misschien eens her-incarneren, of wij zullen ons bewust worden in een nieuwe wereld. Goed, dat is alles mogelijk, maar of die wereld nieuw is of oud, u zult zijn wat u bent, u zult uzelf gelijk blijven, meer zult u weten over uzelf misschien, maar u zult uzelf gelijk blijven.

De daad die vandaag vol overtuiging gesteld wordt, betekent een correctie van het verleden, de daad die vandaag gesteld wordt, betekent de vastlegging van een beleving in wat men de toekomst noemt. Uw bewustwording strekt zich niet uit over het beperkte wezen dat u bent, zo goed als onze bewustwording niet alleen betekent het stijgen van de geest naar een andere, schonere sfeer. Wij veranderen in ons geheel. Het leven dat gisteren het mijne was, speelt zich vandaag nog af en het is misschien een ander die het leeft. De sfeer die ik morgen betreden zal, kent mijn gestalte reeds en mijn wezen, maar ik weet het nog niet.

Dat is de waarheid zoals wij ze zien. Begrijpt u iets van de betekeniszwarte gang van een uurwerk dat de tijd in stukken wil slaan? Begrijpt u iets van de jagende, tot niets leidende haast van een onrust, die seconde na seconde wegtikt. Zij zijn het die ons ketenen aan waan, zij zijn het die ons steeds weer beletten de werkelijkheid te begrijpen, zij zijn het die ons doen denken, dat wat gisteren gebeurde onherstelbaar is en wat morgen gebeuren zal onvermijdelijk en onontkoombaar is. Laten wij het toch goed begrijpen, wij zijn wezens groter

en grootser dan wij zelf nog kunnen beseffen, want wij zijn de Ademtocht van het Goddelijke Dat zich uit, strekkende van eeuwigheid tot eeuwigheid, bekleed met het schemerend, schimmig licht van duizenden schijn gestalten, maar wij zijn en blijven. En wanneer het ogenblik komt dat de Schepper ons terugneemt en niet eerder, dan zullen al deze dingen verbleken en verdwijnen. Oude jaar en Nieuwe jaar. Mensheid die daar staat wankelend en op een afgrond van onbewuste zelfvernietiging en die denkt dat ze in de tijd een lijn kan stellen. Wonderlijk schouwspel. Zomin als een Kerstboom vrede geeft, zomin geeft het goede voornemen en het optimistisch geluid van een pasgeboren Nieuwjaar iets aan van de werkelijkheid, omdat de werkelijkheid in ons leeft en nergens anders. Laat dan het oude jaar verklinken, laat het verklonken zijnde, dit nieuwe jaar dat voor u alweer bijna een dag lang geduurd heeft in zijn plaats kennen, en laten we rustig het getal veranderen en dag na dag de kalender scheuren en een nieuw getal en een nieuwe naam zetten, maar laten we weten: wij mogen voor onszelf geen onderscheid maken. Wij mogen niet zeggen "gisteren" en we mogen niet zeggen "morgen", wij moeten zeggen "heden", heden werken wij, streven wij en leven wij naar het beste bewustzijn dat in ons is, volbrengend al wat wij kunnen, wetend dat in ons leeft de Goddelijke Eeuwigheid en wij vervullen dit ogenblik, brengend de gelijke waarden in de toekomst en het verleden, eenheid zijnde, onszelf opheffend tot een brug, omspannend de tijd van de Eeuwige Schepping Die keert tot zijn Schepper waarvan hij uitgaat, Eeuwige Verbinding die uit de Kracht van de Ziel, bekleed met geest en stof, is het beeld van Hem die het Al geschapen heeft. En daarmee dank ik u voor uw aandacht en geef het woord dan over aan de volgende spreker. Goedenavond.

DE NABIJE TOEKOMST

Goedenavond vrienden.

Ja, we kunnen nu heel zwaarwichtig praten over al die tijd, maar je wilt op zijn tijd toch wel eens weten wat de toekomstige tijd van heden nog verbergt. En zo is aan mij dan eigenlijk de taak opgedragen om u een beetje te vertellen zo over, nu ja, de nabije toekomst.

Nu zult u heel goed begrijpen dat wij niet in staat zijn voor u precies te selecteren die delen van dat grote Kosmische Geheel waarover gesproken werd waarin u zult leven. We weten alleen de mogelijkheden, we weten de weg die u op het ogenblik gaat en we geloven dan ook wel in staat te zijn op grond daarvan zo'n paar puntjes vast te leggen.

En nu ben ik helemaal niet van plan om er een troonrede van te maken, want daarvoor lijkt me de toekomst eigenlijk nog niet belangrijk genoeg, die toekomst van buiten, waar u toch uiteindelijk van binnen maar heel weinig mee te maken zult hebben. Vorig jaar hebben we gesproken - d.w.z. het was een collega van mij - over al die natuurrampen, en als u nu met een Nederlander spreekt dan moet u niet denken dat hij spreekt over de grote ramp bij Kobe, of de grote overstromingen ergens, laten we zeggen in het bekken van de Jangtse, en dan praat hij over de grote wervelstormen en tornado's, over de watersnood in Italië, ja, hij zegt nog niet eens: die aardbevingen in Griekenland zijn verschrikkelijk geweest. Nee, zegt hij, die watersnood hier in Nederland was toch wel het ergste. En ja, onder ons gezegd en gezwegen, weet je wat het allerergste was? Mijn vrouw die had de ijskast open laten staan en laat er nu toch werkelijk voor dertig gulden aan kostelijk vlees bedorven zijn.

Want zo is de mens, nietwaar, wat het dichtsbij is dat raakt je het meeste. En nu is er al het een en ander gesproken over die toekomst, dus ik behoef me daar niet zo erg zwaar mee bezig te houden, met Nederland. Dat de aspecten over het algemeen, nu ja, niet ongunstig zijn dat wil ik direct toegeven. Aan de andere kant moet u toch heus niet denken dat het gemakkelijk zal zijn in de komende tijd.

Het komende jaar dat kent zo zijn eigen moeilijkheden, zoals een lijst van faillissementen bv., die gaat door, en ongeveer op dezelfde voet als tot nog toe is gegaan met vooral in de eerste delen van het jaar wel degelijk een verhoging, daar zit een knikje naar boven in, en dat betekent dus, dat er verschillende bedrijven inderdaad hard zullen moeten ploeteren om hun mensen aan het werk te kunnen houden. Dan is er nog iets. Er is op het ogenblik een neiging,

een uitgesproken neiging, om bepaalde waarden op de beurs te doen dalen. Dat betekent dat de betrokken bedrijven op een gegeven ogenblik waarschijnlijk in geldnood zullen komen, dat op zijn beurt betekent weer dat ze ten koste van alles moeten gaan verkopen. Het zou helemaal niet zo gek zijn als er dus een zeer groot aanbod van artikelen vanuit het buitenland tegen een zeer lage prijs kwam.

En nu kun je hier in Nederland daar wel iets tegen doen, zoals bv. Amerika iets kan doen tegen Nederlandse prijzen die volgens hen toch nog net een beetje te ongunstig zijn. Maar hoe kun je een Nederlands exportproduct dat om te maken kost, laten we zeggen *f* 50.-, aanbieden in een land waar ze geen transportkosten hebben en geen rechten hebben betaald, voor *f* 60.- en het verkopen, wanneer een zeer goede fabriek uit geldnood daar verkoopt voor *f* 30.- ?

Dat is erg lastig. U zult begrijpen dat die uitvoer - nu ja, handel genoeg, daar gaat het niet over - maar die uitvoer juist van die producten waar het om gaat, die zal wel erg stroef gaan. Het geeft natuurlijk ook weer gelegenheid tot optimisme, want natuurlijk zal de handel dan en ook de fabricage zelf, de fabrikanten, die zullen zich moeten gaan richten op die gebieden die ze eigenlijk een beetje verwaarloosd hebben, en dan krijgen ze nu een hele goede kans - door dat er op het ogenblik een zeer goede afzetmarkt in Zuid-Amerika is en een groter wordende markt in Zuid-Afrika. Die twee markten die worden door de Nederlanders nog lang niet intensief genoeg bewerkt en daar zullen ze inderdaad wel een hoop af kunnen zetten, maar het kost geld en dat betekent dus liquiditeitsmoeilijkheden voor een hoop bedrijven.

Ja dan verder, wat moet ik u er eigenlijk over vertellen? Dat weet uzelf wel. De huren zijn een eindje omhoog gegaan en de lonen. Nu zijn de lonen omhoog gegaan, dus gaan de prijzen weer omhoog en dat maakt het weer nodig dat vandaag of morgen de huren ook omhoog gaan. Nu hoeft u niet te rekenen dat er dit jaar nog weer een huurverhoging komt, maar u hoeft ook niet te rekenen op werkelijke ingrijpende prijsverlaging.

Wanneer we zeggen dat de grote verbruiksartikelen in doorsnee, bij gehandhaafde kwaliteit dus, hoor - nu moet u goed opletten wat ik hier zeg, anders gaat u later verkeerd interpreteren - maar bij gelijkblijvende kwaliteit en uitvoering, zullen ze omhoog gaan, en dat zal variëren van 15 tot 30% gaan die prijzen omhoog. Dat betekent dus dat uw radiotoestel op den duur omhoog zal gaan als u dezelfde uitvoering wilt hebben die u nu op het ogenblik voor die prijs kunt krijgen, en dat hetzelfde geldt voor uw nachtkastje en voor uw deken en natuurlijk voor uw zondagse jas, om niet te spreken over uw auto, nietwaar, als u die nog houden kunt bij de geldende accijnzen, enz. enz. De normale artikelen die gaan natuurlijk ook iets omhoog. De bakker die zegt ook: ja, ik kan geen brood bakken wanneer ik aan loon daarop toe moet gaan leggen, dan moet of de regering het betalen en de gebruiker.

En aangezien het de gebruiker is die toch in ieder geval betaalt, kunnen we zeggen dat het ook wel zekere lasten verhogen zal. En ja, als je loonsverhoging hebt en je hebt een regeringsapparaat, dan kost dat regeringsapparaat plotseling, vooral waar dat over het algemeen tamelijk arbeidsintensief is - er zijn veel werkkrachten, het is allemaal eigenlijk loon, salaris, wat er wordt betaald - dan kun je ook wel rekenen dat die kosten omhoog gaan d.w.z. dat van belastingverlaging wel géén sprake zal zijn. Ik wil niet zeggen dat de belasting veel omhoog zal gaan, maar u zult toch een tendens bemerken om bepaalde schroefjes wel een klein beetje aan te draaien, en dat zal men bij voorkeur natuurlijk daar doen waar het niet zo erg opvalt.

Zo zouden we kunnen zeggen: verschillende verbruiksbelastingen bv., toepassingen van voorschriften die veranderd zullen worden, waardoor meer wordt binnengehaald etc. Dat zal men absoluut trachten te doen. U hoeft niet bang te zijn dat u een werkelijke rectificatie krijgt van de belastingen na al die mooie beginselen die nu pas zijn afgekondigd, dat duurt nog wel even, maar de tendens zal uitgesproken merkbaar zijn en vooral bij kleinere belastinggebieden zich ook dit jaar reeds duidelijk kenbaar doorzetten. Nu, dan hebben we verder natuurlijk de kwestie "natuurrampen". Ach, Nederland zal ook in het komende jaar wel een klein beetje hoogwater kennen, maar niet in een, laten we zeggen, vernietigende zin.

Er zullen wel eens een paar uiterwaarden blank staan en ik kan me voorstellen dat er in het Oosten nog wel een paar kaden onder zullen lopen en een paar kelders, maar dat is nu verder toch niet zo erg belangrijk. In het Noorden daar heeft u wel de kans dat er zo het een en ander gaat gebeuren, en ofschoon ik dat niet zie als een grote ramp, hoor, maar geloof ik toch wel dat we daar met wind- en waterschade te rekenen hebben. Nu, dan kunnen we verder nog eens even kijken. Zijn er nog bijzonderheden? Nu ja, u zult ook wel weer in het komende jaar wat moeilijkheden hebben, o.a. met elektriciteitsvoorzieningen, maar ook dat niet ernstig,

hoor. U moet niet bang zijn dat die spitsuren-politiek weer zal optreden, precies in de wintermaanden, maar in de zomer zal er voor bepaalde delen van het land toch wel een kritiek stadium bereikt worden en voorzieningen door het leggen nog weer van grotere reservenetten als het ware, voor krachtspreiding, die zullen daar dan ook een hoop arbeid geven. Dat neemt weer een hoop van de werklozen van de markt, dat is ook wel erg prettig.

De DUW (Dienst Uitvoering Werken?) die zal wel een beetje uitgebreid worden, maar ja, daar hoeft u zich niet druk over te maken, nietwaar, dat gaat u niets aan. Nu, dan hebben we zo'n beetje Nederland bekeken eigenlijk en dan is er nog één punt, voordat we verder gaan, wat ook wel van belang is. De tendens verkeersongelukken zal in de eerste paar maanden nog wat stijgend zijn, u kunt zeggen dat er steeds meer ongelukken in het verkeer gebeuren - over het algemeen ook geen ontzettende rampen, maar toch onaangename dingetjes - zo tot maart, tot ongeveer maart, daarna zult u het sterk zien teruglopen. Zo, dan hebben we Nederland gehad. Nou, wie zullen we nu eventjes onder de loep nemen? Is er een bepaald voorstel?

Reactie: Indonesië en Zuid-Amerika.

Antwoord: Indonesië en Zuid-Amerika. Uitstekend. Dan zullen we eerst Indonesië maar even nemen. Kijkt u eens, in Indonesië zijn de spanningen op het ogenblik zeer groot en zullen we natuurlijk ontdekken dat het nationalistisch streven, dat bij verschillende groepen zo sterk en zelfs gewapend tot uiting komt, het de regering onmogelijk maakt dat verder voorbij te zien. Dat leidt tot een decentralisatie van het bestuur en dat heeft zeer gunstige invloed op die gebieden waar op het ogenblik een redelijk sterke macht aanwezig is om het gezag te handhaven, d.w.z. in hoofdzaak Java en een deel van Sumatra. Daar kun je werkelijk wel rekenen dat het goed zal gaan. Niet uitstekend, hoor, maar goed. En waar de veiligheid wat groter wordt, zou het heel prettig zijn dat ook de handel daar veel beter wordt en dat er veel belangen gediend zullen worden. Nu heeft Nederland er een voordeeltje aan, omdat de politiek van het komende jaar er weer op gericht zal zijn om kapitaal te trekken, en dat is bij Amerika eigenlijk een klein beetje mislukt, men heeft Amerika voor het hoofd gestoten en wat men ook doet om Amerika weer terug te winnen, dat gaat zo gemakkelijk niet. In Nederland is er veel kapitaal belegd in Indonesië en wanneer dit belegde kapitaal redelijkerwijze terug gewonnen zou kunnen worden, dan is men nog wel bereid om daar wat extra in te stoppen, daar is ook wel geld voor. Vandaar dat men juist op het gebied van overmaken van gelden e.d. tegemoetkomingen kan verwachten en een beetje meer zekerheid voor plantages etc.

Aan de andere kant zullen we nog wel een gevechtje zien over het teruggeven van bepaalde belangen als steenkolenmijnen en een paar oliebronnetjes en nog zoiets. Aan de buitenkant wordt het minder gezellig, want we kunnen rekenen dat er bv., op Borneo wel eens hevige onlusten kunnen uitbreken, en deze onlusten hebben eigenlijk met de Staat zelf weinig te maken, maar eerder met het gebrek aan Staatstoezicht. We kunnen hier n.l. rekenen met sterke geschillen, mogelijkerwijze zelfs gewapenderhand, beslecht uiteindelijk in gevechten van grotere omvang tussen kustbevolking en de bewoners van het binnenland. Celebes heeft verschillende delen met verschillende neigingen, waardoor ook hier nog wel eens wat spanningen zullen ontstaan en van een betrekkelijk grote onzekerheid nog moet worden gesproken, zelfs in die gebieden die op het ogenblik voor betrekkelijk veilig gelden.

Dus daarmee hebben we zo'n klein beetje een paar dingen van Indonesië verteld. We kunnen er verder bijvoegen dat in Indonesië de oogst betrekkelijk goed zal zijn, maar de kwaliteit van de oogst niet al te goed, en dat betekent dat de uitvoer, de export er daar ook dus niet zo erg prettig aan toe zal zijn. Dat betreft dus vooral thee, koffie, rijst en bepaalde katoensoorten.

Nu, eens kijken, dan gaan we natuurlijk even naar Zuid-Amerika over. Zuid-Amerika dat is eigenlijk een Staatje in oproer op het ogenblik, dat weet u ook wel, en het eerste wat ons opvalt is, dat er zich daar verschillende natuurrampen gaan afspelen. Dat heb ik in Indië nog vergeten, maar in Indië zullen ook de vulkanische werkingen, die zich geuit hebben in het voorbije jaar, zich voortzetten in het komende jaar, hoor. Nu, dan gaan we daar verder eens kijken, wat hebben we daar in het Zuiden? O ja, allereerst in het Noorden natuurlijk, daar hebben ze zo verschillende van die kleine Staatjes, daar zal Venezuela van zich doen horen, doordat daar een nieuwe grote industrie, ik zou haast willen zeggen een deel van de Staat overneemt. Dat zal natuurlijk niet direct gebeuren, maar langs een indirecte manier. Het zal echter een verbetering betekenen voor Venezuela zelf en misschien enige moeilijkheden veroorzaken voor de Nederlandse bezittingen in de West. Deze geloof ik niet van zodanig ernstige aard te zijn dat er van een crisis op dit gebied gesproken kan worden.

Dan hebben we verder te maken met Brazilië. In Brazilië zouden we ook kunnen spreken over politieke spanningen, mogelijk zelfs een gevecht over een opstandje, maar ik geloof niet dat het, nu ja, zoveel omvattend zal zijn. Gezien het Zuidelijk temperament zal er zelfs een tamelijke lauwheid zijn. Het kan mogelijk zijn dat in deze periode, die ik zo in zie, nu, laten we zeggen: augustus, september, dat die ten gevolge heeft een wisseling van de politiek en dus ook van het bestuur. Wat wel mogelijk is: in Brazilië zullen verschillende ontdekkingen worden gedaan. Men zal o.a. een gehele stad vinden in het oerwoud, waar men al langere tijd naar heeft gezocht. Dat is wel erg interessant en belangwekkend, want daardoor komen een groot aantal gegevens over vroegere Amerikaanse beschavingen ter beschikking en eigenaardig genoeg ook enkele profetieën, die in een ietwat verminkte vorm ook al bij het volk bestonden, maar die, gezien de ontwikkeling van deze dagen, dan toch wel enig opzien zullen baren, vooral in - nu, laten we maar eerlijk zijn - uw kringen.

Dan is voor Brazilië verder te verwachten een mogelijkheid tot aanbouw van enkele grote industrieën, en deze grote industrieën zullen ijverig naar vaklieden zoeken. Dat zou dus voor sommigen hier in Nederland een zeer mooie emigratiemogelijkheid kunnen betekenen. En waar we niet kunnen spreken over al te bloeddorstige gevechten, geloof ik dat we voor Brazilië in het geheel de tendens niet ongunstig mogen noemen.

In Argentinië is het anders. Argentinië staat op het ogenblik eigenlijk er een beetje vreemd voor. Het verscheiden van Eva Perón heeft moeilijkheden veroorzaakt. Zij was een zeer populaire figuur, die de fouten van de generaal Carona eigenlijk een beetje goedmaakte in de ogen van het volk. Wanneer dit wegvalt dan komen er zekere politieke strubbelingen, vooral wanneer de tendens van het bestuur, om daar alles te moderniseren en te mechaniseren, heeft geleid tot een zeer grote uitputting van de staatskas. Dat betekent dat we hier een zekere teruggang zullen zien, een teruggang die bevorderd zal worden door een, nu ja, laten we maar eerlijk zeggen, een terug blijven van Amerikaans kapitaal, waar dit eigenlijk niet verwacht zou worden. Dat is niet zo prettig.

Dan hebben we verder nog te maken met een brand van grotere omvang, die waarschijnlijk zelfs een klein dorp, althans enige hoeven zal vernietigen. Chili: aardbevingen en vulkanische werking, een paar ontdekkingen ook in de Andes. Wat onderzoeken betreft, blijkt men in Zuid-Amerika nogal actief te zijn in het komende jaar. Verder een zeebeving. Ook hier een paar moeilijkheden, die m.i. vooral worden veroorzaakt door intriges van de scheepvaart en verschillende scheepvaartmaatschappijen. Hier geloof ik dat een onmiddellijk ingrijpen van Noord Amerika veel kwaad zal voorkomen. Ook hier zie ik niet het werkelijk heftige bloedvergieten. U moet dus goed begrijpen: wanneer ik hier spreek over opstootjes en oproeren, dat ik daar geen bloedige veldslagen mee bedoel, zoals in Azië bv. voorkomen, maar eerder een korte periode waarin misschien enige terreurdreigingen, maar waar dan het Zuidelijke goed humeur toch uiteindelijk weer een feest uitmaakt. Meer naar het Noorden toe hebben we ook nog verschillende van de staten, als o.a. Bolivia, in Bolivia waar we te maken krijgen met een onverwacht optreden van de daar nog levende Indianen, dat brengt ook natuurlijk wel enige eigenaardigheden mee, en die zijn tevens van invloed voor Peru. U ziet, u heeft daar zo verschillende, nu ja, kleine omwentelingen. U heeft daartegenover staan verschillende goede ontdekkingen, u heeft daarbij staan, uitgezonderd voor Argentinië, een betrekkelijk gezonde balans, dus het toenemen van handel, geen te slechte oogsten etc., maar u heeft wel rekening te houden in dit gebied met natuurrampen. Nu, dan heb ik aan die twee wensen hoop ik ook al voldoende voldaan. Hebben we nog iets op het programma? U mag zelf....

Reactie: Oost-Europese Staten en Joegoslavië.

Antwoord: De Oost-Europese Staten en Joegoslavië. Wel, we mogen dit wel vaststellen.

Op het ogenblik is in Oost-Europa een zeer eigenaardige tendens gaande. Daar hebben we al meerdere malen op gewezen. Ik zal het voor de goede orde nog even bevestigen op het ogenblik. In de Oost-Europese Staten is de drang van de bevolking naar betere, gemakkelijk verkrijgbare verbruiksartikelen, steeds toegenomen. De onzekere houding - dat hebben we nog niet gezegd, maar dat kunnen we er nu wel even bij vertellen - de onzekere houding, gedurende enige tijd aangenomen door het regime van het ogenblik, heeft er mede toe geleid dat hier, nu ja, het volk niet erg geneigd is om zich weer te onderwerpen aan een straf regime zoals dat tijdens Stalin heerste. Men is daar nog steeds van plan om vrij te zijn, en deze vrijheid bestaat daar, niet zoals u misschien denkt hier, uit een volledige vrijheid en een grote omwenteling, maar wel uit een eisen stellen: dit moeten wij hebben en anders werken wij niet.

De relletjes op oproertjes die daar onderdrukt zijn, die zijn niet goed te onderdrukken, omdat ze ondergronds voort blijven smeulen en dit weet men. Vandaar dat Oost-Europa en speciaal Rusland een tactiek zal moeten voeren, waarbij met alle geweld de verbruiksmarkt binnen U.S.S.R. althans, ten dele tegemoet gekomen moet worden.

Dit betekent voor de satellietstaten een sterker onttrekking dan tot nog toe van materialen, grondstoffen en afgewerkte producten. En ofschoon we ook hier wel durven rekenen met een zekere verbetering van de voedingspositie, geloof ik dat we voor alle andere verbruiksartikelen, dus ook kleding en zelfs vervoer en diensten, moeten rekenen in de satellietstaten met een aanmerkelijke teruggang.

Dan is verder nog op te merken dat Rusland bijzonder actief wordt in de Oostzeestaten, een pressie uit zal gaan oefenen op Zweden, sterker dan tevoren, en dat in deze geschillen wel eens, nu ja, gewapende handelingen niet uitgesloten zijn. Dat de poging van de Sovjet-Unie om zich ten koste van alles een positie te verwerven, tevens gepaard zal gaan met een ernstig pogen de uitvoer van bepaalde luxe artikelen van dit land te vergroten. Verder kunnen wij rekenen met een spuien in het komende jaar van aanmerkelijke bedragen aan goud, dus men zal zeer veel goud op de wereldmarkt brengen van daaruit.

Dan kunnen wij verder Joegoslavië zien als een Staat die op het ogenblik balanceert. Als zodanig geloof ik dat Joegoslavië zeer zeker niet af zal wijzen de ouvertures die gemaakt worden vanuit het Oosten, ondanks het feit dat men zich tot het Westen blijft bekennen, gezien de financiële en materiële noodzakelijkheid die daar alsnog voor blijft bestaan. Zo zouden we kunnen zien dat qua politiek Joegoslavië wordt in plaats van een geschilpunt tussen Oost en West, langzaam maar zeker tot een schakel. Dit zou ook liggen in de lijn van de buitenlandse politiek die we in het komend jaar zullen zien, waarbij ondanks de stoeve bewoordingen waarin het wordt uitgedrukt, toch van een zekere tegemoetkomendheid van de U.S.S.R. wel is te spreken.

Wat betreft Joegoslavië zelf mag ik misschien ook nog een paar opmerkingen maken: u heeft het nu zo speciaal genoemd. Wat hier opvalt dat is een nieuwe ontwikkeling van het coöperatief systeem waar men op het ogenblik in werkt, dat zich voor de boerenbevolking voordelig blijkt uit te werken, het is als het ware een terugkeer tot de oude feudale omstandigheden, met dit verschil dat raden uit werkersgroepen, de arbeidersgroepen, hier dan een zeer grote stem in het geding hebben tegen een vertegenwoordiging van de staat.

En waar men hier ook niet al te sterk ineens de touwtjes aantrekt, geloof ik wel dat dit een vooruitgang betekent. Verder zullen we daar zien een normaal voortgaan met de opbouw van bepaalde industrieën, een voortgang van de koortsachtige bouwnijverheid die probeert om hele steden een modern aanzien te geven en een uitbreiding van het wegen- en spoorwegverkeersnet. Dus dat wat Joegoslavië betreft. Nu, wie volgt?

Reactie: Tibet.

Antwoord: Tibet?

Vraag: Ja, de bezetting van Tibet, hoe lang of dat gaat duren?

Antwoord: O, de bezetting van Tibet die duurt eigenlijk al niet meer, want het eigenaardige van Tibet is dit: de mensen die er komen gaan er òf ten onder òf zij worden opgenomen in de geest van het volk. Je kunt in Tibet - eigenaardig misschien - maar niet verwachten dat een communist een communist blijft volgens de disciplinaire partijzin. Hij zal zijn ideaal misschien behouden, maar zijn wijze van denken verandert langzaam en onmerkbaar. Ik meen dat wij over Tibet kunnen zeggen dat het op het ogenblik druk bezig is een deel van de nijvere bevolking die het altijd ontbroken heeft, in zich op te nemen, terwijl van een zeer grote vrijheid in deze gebieden reeds weer sprake is. Ik geloof verder hierbij nog op te mogen merken dat de houding van de huidige Dalai-Lama en verschillende grote taikoens (magnaten; Red.) ertoe zou leiden dat zij eigenlijk buiten de godsdienstige gemeenschap worden gezet, zodat Lhasa, in tegenstelling met wat men altijd gehoord heeft, sedert enige tijd al niet meer is het zuiver geestelijk middelpunt. Het middelpunt is verder naar het Noorden verlegd naar een bekend klooster, en de geestelijke activiteit in Tibet neemt op het ogenblik sterk toe, op grond waarvan wij mogen aannemen dat Tibet in het komende jaar wel niet vrij zal worden van China, maar een zeer sterke invloed op de handelingen, zeker van het Chinese achterland zal hebben, dat de invloed van Tibet verder zich sterk uitbreidt op het ogenblik naar Buiten-Mongolië en dat het daardoor geestelijk, zonder een zuiver stoffelijke macht eigenlijk te zijn,

een zodanige invloed krijgt, dat er ernstig rekening mee gehouden zal moeten worden waar het besluiten van China zelf betreft. Voldoende?

Reactie: Ja, de Dalai-Lama die had medegedeeld dat het binnen drie jaar geheel vrij zou zijn, zonder strijd. Hij is zelf achttien jaar, dan zou hij eenentwintig jaar zijn. Men behoeft geen ondergrondse actie en dan is alles vrij, tenminste in zoverre vrij, men zou zich meer tot het geestelijke centrum vormen.

Antwoord: Nu, wat dat betreft geloof ik dan dat die tijd al voorbij moet zijn, want een geestelijk centrum is Tibet reeds lang niet meer, al maandenlang. Nu, wie volgt?

Vraag: Kunt u nog iets bemerken van de geestelijke bewustwording van de mensen in het algemeen? Ik bedoel, u heeft die stoffelijke punten zo opgenoemd en die zijn zeer interessant, maar dat gaat eigenlijk het grote gebeuren niet aan.

Antwoord: Toch wel. Al deze kleine punten geven tezamen aan een tendens waarin de geestelijke ontwikkeling uiteindelijk geleid wordt, (de) richting waarin men gaat, nietwaar, en als zodanig kunnen wij zeggen dat de geestelijke ontwikkeling langzaam maar zeker verder schrijdt, zoals ze dat de laatste jaren heeft gedaan en in deze voortgang natuurlijk te maken krijgt met zeer grote weerstand, begrijpelijk. Dus de conservatieve machten die zullen voor een groot gedeelte nog aan de geestelijke vooruitgang een zekere weerstand blijven bieden. Men zal dit soms door verstandige, soms door onverstandige middelen doen, maar ik geloof bv. dat de Roomse Kerk, die toch een zeer grote macht is, er vanaf zal zien om een moeilijk aanvaardbaar dogma aan de reeds bestaande toe te voegen. Ik geloof wel daarentegen dat zij in verschillende van haar geledingen voeling zal gaan nemen, niet zozeer met de massa - wat men ook heeft geprobeerd, maar waarvan men terug is gekomen en nog verder terug zal moeten komen - maar met esoterische groepen, ook wanneer deze niet de Roomse versie van het Christendom aanhangen. Verder geloof ik ook dat een grotere samenwerking tussen de Christenheid als zodanig en een beter begrip ook voor het werk van sommige andere religieuze richtingen van belang mag worden genoemd, zodat ik in het komende jaar een zekere verdraagzaamheid, zij het dan wat schuchter, vooral in het zuiver geestelijk en esoterisch terrein, meen te kunnen bemerken. Dat betekent dus voor de apart, als individu beschouwde mens heel weinig, maar in de tendens van ontwikkeling van de wereld betekent het veel. Het betekent dat ook de geestelijke vrijheid naderbij gaat komen, ondanks de vele beperkingen die het dagelijks leven aan deze vrijheid noodgedwongen steeds weer op moet leggen. Voldoende?

Reactie: Dank u wel.

Vraag: Ik wilde graag iets weten over de geneeskunde. Kunt u mij ook zeggen of er nog uitvindingen worden gedaan op een gebied wat wij nog niet kennen?

Antwoord: Nu, ik geloof wel dat er vooruitgang is in de verschillende onderzoeken. Het komende jaar zal echter m.i. niet zozeer uitblinken door nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de geneeskunde als wel het perfectioneren van reeds bestaande theorieën en behandelingsmethoden en het op de markt brengen van veel producten, waarvan sommige reeds drie jaar lang in onderzoek zijn. Daardoor zal de behandelingswijze van veel ziekten vereenvoudigd worden en zal men komen tot een rationeler bestrijding van verschillende grotere volksziekten, ik denk hier o.a. aan een intensere bestrijding van tuberculose nog weer, die nog eenvoudiger en nog beter wordt, een verbetering in de kankerbestrijding, een verbetering voor suikerzieken, enige verbeteringen en in sommige gevallen zelfs zeer behoorlijke verbeteringen in de behandeling van kinderverlamming. Ik geloof verder dat men ook tegen bepaalde besmettelijke dierenziekten uiteindelijk in het komend jaar een middel zal vinden, waar het onderzoek reeds nu praktisch voltooid is.

Reactie: Dank u wel, ja.

Reactie: België.

Antwoord: België. België leeft op het ogenblik in een zeer rumoerige tijd. Allereerst zien we de sterke invloed die Frankrijk altijd heeft gehad op een groot gedeelte van het Belgische leven. De onstabieleit van Frankrijk drukt zich tevens uit in België zelf. Dan hebben we verder te maken op het ogenblik met loon- en prijsverschillen, die, gezien de reserves die aanwezig zijn, groter moeten worden. De lonen kunnen niet gehandhaafd worden op een zodanige wijze dat hetzelfde levenspeil overal blijft bestaan. En u weet zelf hoe de Belgen in dit geval zijn, dan zijn ze erg strijdlustig en zij begrijpen niet zo gauw wat er bedoeld wordt, of misschien

begrijpen zij het wel maar willen ze het niet begrijpen. Ze gaan dan van hun eigen, vaak kleinere groepering uit, en dit betekent dat er nogal wat arbeidsgeschillen zullen zijn in België, en dat betekent verder dat verschillende handelsgroepen hun eigen belangen zodanig krampachtig zullen gaan verdedigen, dat de regering voor de keuze zal staan: of in het buitenland vertroebelde verhoudingen te krijgen, of binnenslands een betrekkelijk heftige strijd tegen belangengroepen en kapitaalgroepen te voeren. Dat is voor België niet zo erg leuk. Verder hebben we dan natuurlijk voor België ook de moeilijkheid: de Congo is op het ogenblik een gebied wat heel aardig oplevert, maar deze Congo die krijgt te maken, zij het in geringe mate, met de kleurverschillen, de kleuringsproblemen, zoals die ook elders bestaan, en we mogen zelfs aannemen dat bepaalde communistische tendensen merkbaar zullen worden in sommige van die gebieden. Dat zal leiden tot een poging van Amerika om daar eens de zaak wat beter in de hand te nemen, en ik geloof dat ook dit voor België niet erg prettig is. Verder zullen we ook voor België moeilijkheden zien rijzen binnen de Europese kolen- en staalgemeenschap, dus ook dat is niet erg gunstig. Voor België is het een jaar dat, nu ja, misschien niet goed en niet kwaad is, maar dat zich vooral kenmerkt door steeds weer problemen, die op zichzelf misschien niet onoverkomelijk zijn, maar die tezamen tot een soort van rijstebrijberg worden, waar noch volk noch regering zich met veel lust doorheen zullen eten, en dat betekent dus ook dat er in de Senaat ook wel eens een paar relletjes zullen zijn. Verder zal België afscheid moeten nemen van verschillende bekende figuren in het komende jaar en op regeringsgebied en enkele op docerend-wetenschappelijk gebied en dat zal voor België ook wel een slag betekenen, geloof ik. Dus daar heeft u iets over België.

Vraag: En wat denkt u van Engeland?

Antwoord: Engeland heeft het moeilijk en Engeland zal het moeilijk blijven hebben. Politieke geschillen in Engeland die zullen weer wat sterker worden, vooral waar Engeland, ondanks alle pogingen, niet is staat is geweest de beloften van de huidige regering na te komen. Daar Engeland op het ogenblik zeer veel moeilijkheden heeft met zijn dominions zowel als met zijn protectoraten en bezittingen, is te begrijpen dat deze buitenlandse moeilijkheden op de schatkist een ernstig beroep zullen doen. En niet alleen op de schatkist maar ook op de militaire reserves van het land. Daar men dan bovendien de neiging heeft om zich toch als grote mogendheid te handhaven naast en tegenover verschillende andere landen - eenzelfde krampachtige strijd zien we Frankrijk op het ogenblik bv. voeren - zal de buitenlandse situatie ertoe leiden dat men ten koste van alles met eigen middelen zichzelf wil bedruipen en dat men eerder tegenover de buitenwereld een groots gebaar wil maken dan dat men om hulp of steun vraagt of iets van zijn reserve laat vallen.

Dat betekent voor Engeland een zeer moeilijke tijd, ook alweer met enkele arbeidsmoeilijkheden. Dat betekent verder voor Engeland vooral ook een vergroting van austeriteit (terugdringen van overheidsschulden: Red.), dus de soberheid zal op sommige punten nog wat erger worden, en ik geloof niet dat de doorsnee Engelsman dat met veel vreugde zal accepteren. Verder zal nog een ongeval in Brighton een invloed hebben op het badleven daar. Het zal betrekkelijk ernstig zijn en het zal in Engeland zelf veel, nu ja, veel oproer eigenlijk veroorzaken, veel lawaai, u weet wel: zo ingezonden artikelen aan de Times e.d. Dat is Engeland.

Vraag: De Israëlitische staat, mag ik daar iets van vernemen?

Antwoord: Inderdaad, daar mag u wat van vernemen. De Staat Israël heeft op het ogenblik een niet erg te benijden positie. In het begin heeft men - en dat zal men toch eerlijk toe moeten geven - zich tegenover de Arabische burgers en bewoners van dat land niet erg netjes gedragen. De houding die Ben Gurion heeft aangenomen tegen de nabuurstaten, was teveel gericht op steun uit het Westen, terwijl men toch uiteindelijk ingesloten zit in een Arabisch blok. Dit betekent dat voor Israël de moeilijkheden zich zwaar hebben opgestapeld en elke poging om gewelddadig bepaalde dingen door te zetten wel eens tot verliezen zouden kunnen leiden. De huidige president is ook strijdlustig, maar gelukkig op een andere wijze.

Hij is een man die meer geduld heeft dan zijn voorganger en aan de andere kant misschien nog onverzettelijker is. Dit zou m.i. kunnen leiden tot een sterke ommekeer in de buitenlandse politiek en wel speciaal tegenover de nabuurstaten, zoals die op het ogenblik dan nog gangbaar is in Israël. Wanneer dat het geval is, dan zal Israël zich verder kunnen ontwikkelen, maar niet zonder ernstige interne moeilijkheden o.a. in verband staande met kapitaalsmoeilijkheid. Want wij mogen ons niet verhelen dat uiteindelijk Israël het grootste gedeelte

van zijn inkomen van buitenaf heeft moeten verwerven en dat de voortdurende stroom van kapitalen die deze Staat toegevloed, onder de huidige omstandigheden, die vooral de kapitaalkrachten in de verschillende landen ernstig aantasten, tot een verminderen van deze stroom zeer zeker aanleiding geeft. Dan anderzijds een zo sterke Amerikaanse steun als men daar graag zou zien, ook zeker niet zal worden gegeven, waar op het ogenblik het Verre Oosten en het Arabisch blok te politiek belangrijk is om het ook maar enigszins te beledigen, Wat uitvoer betreft geloof ik dat Israël een redelijk jaar door zal maken, maar de beste export van Israël zal m.i. zijn het zenden van een groot aantal kunstenaars en van kunstwerken uit dit land naar verschillende gebieden waar men toch reeds enige sympathieën heeft en op deze wijze zal misschien de naam van Israël een prettige betekenis krijgen voor een deel van de wereld. Echter vraag ik mij af of Israël in staat zal zijn, al het leed dat het veroorzaakt heeft, te vergoeden, want er zijn dingen die men niet met geld en woorden alleen kan genezen, daar moet de tijd aan meewerken. En zo is het voor Israël een zeer moeilijk jaar al zijn er enkele hoopvolle aspecten.

Reactie: Dank u wel.

Vraag: Vraag is niet goed te verstaan, doch komt hierop neer dat de vraagstelster vraagt hoe het gaat met de gekleurde Nederlanders waarvan een groot deel in Indië zitten en die geweigerd worden naar Holland te keren.

Antwoord: Ik geloof dat het voor deze mensen zeer moeilijk zal zijn en wel om de volgende reden: qua vermogen en kapitaal, is de Nederlandse regering niet in staat op redelijke wijze te voldoen aan de wensen van deze burgers. Het gaat hier niet om de reis naar Nederland, dat begrijpt u heel goed, maar het gaat hier om de kwestie, wij zitten in Nederland als wij het goed bezien, reeds met een tewerkstelling d.w.z. het kunstmatig kapitaal investeren in bepaalde industrieën om de werkloosheid te voorkomen. Het opnemen van een groot aantal Indische burgers, Indische Nederlanders zou voor de Nederlandse Staat een toenemen van de problemen betekenen en men zal niet geneigd zijn die werkelijk te accepteren. Ik ben ervan overtuigd dat de kleinere groepen naar Nederland zullen kunnen komen, maar voor het grootste gedeelte meen ik toch wel dat dit erg onplezant zou zijn, erg onplezierig.

Wel is op te merken dat hun positie in Indonesië, zover het betreft West- en Midden-Java, aanmerkelijk verbetert in het komende jaar. Dat dus wel, maar degenen die zich in de buitengewesten bevinden en zo, daar zou ik maar niet al teveel op een verbetering rekenen. (band loopt af waardoor een paar woorden worden gemist).

In de E.E.G. (Europese Economische Gemeenschap; Red.) geloof ik, dat wij, dankzij het ingrijpen van Amerika, Duitsland niet alleen een plaats zullen zien innemen maar een zeer goede plaats. Dan valt verder op te merken dat in Oost-Duitsland op het ogenblik gerekend moet worden met de onttrekking niet alleen van producten en grondstoffen maar ook van producerend materiaal. Dit zou betekenen dat men uiteindelijk bereid is om Oost-Duitsland prijs te geven, mits aan zekere voorwaarden door West-Duitsland en de Westelijke machten voldaan zou worden. Ik meen dat deze voorwaarden voor het Westen onaanvaardbaar zullen blijken. Dan zullen wij verder nog wel te maken krijgen met ongeregelheden - dat is nu eenmaal gebruikelijk daar in die gebieden - en deze ongeregelheden zullen o.a. een brandpunt vinden in de stad Hamburg, er zullen weer zo wat aardige vergaderingen worden gehouden. Verder zal opvallend zijn dat in het komend jaar de fascistische tendensen onder bepaalde bevolkingsgroepen aanmerkelijk toenemen. Dit is te danken aan het feit dat men deze partijen verboden heeft, het is eigenaardig: als je een mens iets verbiedt dan doet hij het schijnbaar reuze graag en daar maakt de Duitser ook al geen uitzondering op. Dus daar heeft u iets over Duitsland.

Vraag: Vanmiddag is er op de radio een mijnheer Shandu geweest en die heeft ook voorspellingen gehouden voor het komend jaar en daar heeft hij verschillende niet namen genoemd, maar hij heeft het wel over persoonlijkheden gehad die er reuze goed voor zouden komen te staan of die ook een beetje beroerd zouden krijgen. Zou u daar misschien iets over kunnen zeggen? Het is zuiver alleen maar om te controleren.

Antwoord: Ach, we zouden bv. kunnen zeggen dat vriend Adenauer nu niet direct een plezierige tijd tegemoet gaat, want die krijgt met heel veel moeilijkheden te maken, juist ook al door dit E.E.G. geval plus deze schijnbare toenadering, waarbij een eenheid van Duitsland een machtig politiek wapen in de handen van anderen wordt. En voor president Eisenhower

kunnen wij ook zeggen dat zijn populariteit in sterke mate dalend is, vooral in het midden-gedeelte van de Amerikaanse Staten, en dat dit als zodanig wel eens een heel erg wankel evenwicht voor hem zou kunnen worden in de Senaat is niet erg prettig. En wij kunnen dan... Ja, wie zouden we nog meer zo gauw even aan moeten tippen?

Vraag: Iets over Noorwegen.

Antwoord: Noorwegen? Nu ja, in Noorwegen is de oude situatie, een gevaar dat bestaat al ongeveer een jaar of zeven, acht, hè? En dat is dan een vorst die een beetje teveel doet, niet meer in staat zal zijn om nog iets te doen, althans in de stof. Maar ik bedoel: dat is nu niets bijzonders en dat is in zoverre jammer, dat een zeer sympathiek mens, een regeringshoofd, dan van het toneel zou moeten verdwijnen, maar ik meen niet dat het politiek bijzonder belangrijk is, hoor. Nu ja, ik bedoel die persoonlijkheidskwestie daar kunnen we verder over gaan spreken, bv. verschillende heren in Australië die zullen er ook heel eigenaardig voor komen te zitten, omdat er èn in Australië èn in Nieuw-Zeeland uiteindelijk bepaalde financiële manipulaties gaande zijn die vooral voor de spaarder niet erg prettig zullen zijn en voor de belegger, en daar krijg je natuurlijk ook moeilijkheden mee. En voor de heren van het Indonesisch Gouvernement is het ook erg lastig, want die staan ook voor een hele opgave in het komende jaar. Nu ja, en dan hebben we bv. vriend Mao die ruzie krijgt met het Kremlin, en dan hebben we vriend Malenkof die erg op zijn tellen moet passen of hij heeft niets meer om op te passen, zelfs zijn tellen niet meer, omdat hij in een belangenstrijd tussen twee groepen verwickeld zit. En zo kunnen we verder gaan. Uiteindelijk, in de hele wereld zitten de mensen een klein beetje in moeilijkheden. Er is op het ogenblik maar één mens die niet in moeilijkheden komt in het komende jaar, tenminste niet ernstig. Weet u wie dat is?

Reactie: Onze Koningin waarschijnlijk?

Antwoord: Nee, ook de Koningin zal haar moeilijkheden kennen, ofschoon dat meer menselijke moeilijkheden zullen zijn. Maar dat is de Gaudillo (leider: Red.). Gaudillo Franco. U weet wel, die mijnheer die franco thuisbezorgd wordt. Dus die zal heel weinig moeilijkheden hebben. Nu ja, en dan Frankrijk: als we daar alle aanstaande regeringshoofden met moeilijkheden en ministers met moeilijkheden van op moeten gaan noemen, dan zou u mij een extra half uur toe moeten staan.

Vraag: Het Belgisch vorstenhuis?

Antwoord: Nu, ik geloof dat we nu eigenlijk....ja, we zitten nu allemaal met persoonlijkheden, maar laten we dit dan nog even zeggen: het Belgische vorstenhuis zal zeer zeker zijn deel hebben van de moeilijkheden die België treffen. Laat ik het op die manier uitdrukken, dan heb ik het heel netjes gezegd.

Vraag: Mag ik u misschien nog even iets vragen over de mens en de politicus Mossadeq (Iraans poloticus; Red.)? Zal die nog invloed hebben ten goede? Ik voor mij zie deze figuur als een zeer tragische. Ik ben dan ook van mening dat hij getracht heeft veel goeds te doen.

Antwoord: Ach, ik geloof niet dat Mossadeq nog iets te betekenen zal hebben en dat is heel begrijpelijk. Wanneer je uit het zadel gezet bent en er alleen in zou kunnen komen in de Tudehpartij, dan heb je alle Westerse sympathie verspeeld, en bovendien de sympathieën van een groot deel van je volk, en dan mag je het misschien goed bedoeld hebben op jouw manier, maar dan weet je toch in ieder geval zo zeker dat je het verkeerd hebt aangepakt, dat er voor de rest misschien afstand gedaan kan worden van het masker dat je gedragen hebt gedurende je regering. Zo zou ik dat maar zeggen en dan zeg ik het ook weer heel netjes.

Vrienden, ik geloof dat het tijd wordt dat ik afscheid ga nemen, en nu heb ik eigenlijk zoveel vragen beantwoord, dat ik voor de man die de "vragenrubriek" zou voeren geen tijd heb overgelaten, maar dat vindt u hopelijk toch niet al te erg. Ik laat hem natuurlijk even aan het woord, al is het alleen maar omdat hij nog zo werelds is om u een prettig nieuwjaar toe te wensen. Goedenavond allemaal.

NIEUWJAARSWENS

Goedenavond vrienden. (onze geestige intelligentie Henri)

Een prettig nieuwjaar, al was het oude nog niet versleten. Ja, ik zou eigenlijk vragen moeten beantwoorden, maar ik heb geen vragen meer om te beantwoorden en daarom beantwoord ik maar vragen zonder dat ze gesteld zijn. Als u dus wat te vragen hebt dan vraagt u het maar niet, want als u het vraagt krijgt u op die vraag toch geen antwoord, ik beantwoord alleen een vraag die ik mijzelf stel en dat is wel: als er een oud jaar voorbij is, ruimen de mensen dan het afval van het oude jaar op? Per slot van rekening, elk jaar heeft een hoop afval. Neem nu al die atoombomen die ze nog over hebben. Je kunt ze moeilijk in een ijscokarretje zetten en uit laten venten tegen de hitte. Dus, er zijn zo'n hoop van die dingen die de wereld beter kwijt dan rijk zou zijn. Ja, nu bedoel ik niet die buurman z'n radio die altijd zo hard speelt, hoor. Dat is een zuiver persoonlijke visie, maar ik bedoel eigenlijk zo'n hele hoop gedachten, maniertjes en methodetjes waar je beter een eind aan kunt maken, zoals bv. die heerlijke Nederlandse eigenschap om altijd te kankeren over alles behalve over zichzelf en deze heerlijke eigenschap die op het ogenblik niet alleen maar Nederlands maar betrekkelijk algemeen is, om iedereen de schuld te geven behalve zichzelf.

Dat is nu eigenlijk afval van het oude jaar. Dat zou je weg moeten gooien zoals ze, als de Hollandse Nieuwe komt, er niet meer aan denken om oude pekelharing te eten, of denken ze daar tegenwoordig wel aan? Ja, je weet niet, als je slap "bij kas" bent. Maar ik bedoel met verwijten aan anderen en met zelf niks doen, daar wordt je niks wijzer mee. En nu weet ik vast en zeker dat iedereen onder u, nog met een hele hoop bagage van het oude jaar loopt, die hij eigenlijk beter kwijt zou zijn, en dat is heus geen belastingschuld ook, dat is iets wat je eigen schuld is. Nu vraag ik me alleen af - ja, ik zal het niet lang maken, hoor - maar als je nu oude en nieuwe jaar gevierd hebt en je hebt dat oude half versleten jaar weggegooid en je zegt dan: nieuwe kalender, we beginnen opnieuw. Zou je dan in ieder geval niet het zekerste doen als je vanavond zei: voordat de eerste afgelopen is zal ik een lijstje maken van alles wat ik nog aan afval in mijn hoofd heb en aan zaken die nog niet afgedaan zijn en die eigenlijk ook de deur uit moeten, dan kan tenminste, als ik dan al nieuwjaar wil vieren, zeggen: het is werkelijk een nieuw jaar. Voor de meeste mensen is nieuwjaar eigenlijk de gekeerde broek die ze gemaakt hebben uit het jasje van het vorig jaar, en op die manier heb je er niets aan.

En ik zou jullie toch allemaal willen wensen en stoffelijk en geestelijk niet alleen een goed maar een buitengewoon goed - ja, ik weet niet hoe de filmtermen daarvoor zijn, maar ik zou zeggen: alle superlatieven van goed - nieuw jaar, een nieuw jaar waarin je een beetje van je ballast kwijtraakt en een hoop werkelijke waarde opdoet die je overal kunt gebruiken, niet alleen op de wereld. Nu, en dan ga ik "het schone woord" aan het woord laten, want ze hebben me de woorden van m'n mond weggegraasd en ik wil ook niet weer gaan grazen in andermans schone woorden. Stel je voor dat ik "het schone woord" ging houden, hè:

Met sokken vol
 Met grote knollen
 Drink ik wijn,
 Eet oliebollen.
 Gisteren was het oudejaar
 'k Ben vandaag nog half gaar,
 En morgen moet 'k weer aan het werk
 En ik voel me helemaal niet sterk.
 Van wijn en al die appelflappen
 Zou je doorgewoon af gaan knappen.

Dat is nu alleen maar een kleine wraakneming, omdat ze me zoveel van m'n woorden voor m'n neus hebben weggesnoept. Maar, nogmaals, dat dit nieuwe jaar van jullie het beste jaar moge zijn voor jullie dat je in je leven tot nog toe hebt gekend. Beter kan ik het je al niet toewensen. Goedenavond.

HET SCHONE WOORD

Goedenavond vrienden.

Na deze persiflage op "het schone woord" is aan mij de moeilijke taak om het schone woord toch weer te maken tot een waardig besluit. Er branden op het ogenblik hier twee maal drie kaarsen op deze tafel. Geeft u mij twee maal drie onderwerpen om dan voor de eerste maal in uw nieuwe jaar "het schone woord" te voeren tot u.

Reactie: Glorie - Onderwerping - Liefde - Bezinning - Vernieuwing - Licht.

Antwoord: Ik zou dan tot u willen zeggen: De glorie van de vrijheid ligt vaak in de liefdevolle onderwerping aan dat wat een noodzaak is, want wie vrijheid verwerven wil zal door bezinning moeten zoeken naar de waarheid, opdat hij het licht zal kunnen aanschouwen. Heb ik zo deze twee drietallen tot uw bevrediging voor u samengevat?

Reactie: Ja.

Vrijheid!
Duizend kreten
Van een gekweld wereldgeweten
Roepen om vrijheid.
Laat ons vrij zijn,
Laat ons gaan
Tot aan de grenzen van 't bestaan,
Laat ons openbreken alle poorten,
Laat ons zijn: mensen, superieur,
Laten wij in de wedloop der soorten
En rassen de eersten zijn.
Maak ons vrij.
De pijn
Van bekrompenheid
En beperking
Weg
Schuif opzij
De belemmering.
Wij willen vrij zijn!
Dat is de kreet
Die over de hele wereld gaat,
Een kreet die geboren werd uit leed,
Leed dat door haat ontstaat.
De mensheid zoekt naar de zin van het zijn
En denkt dat de vrijheid is vreugd
En begrijpt niet de pijn
Van het vrije zijn,
Begrijpt niet de deugd
Van het vrij zijn.
Wanneer de wereld vrij wil zijn,
Dan zal ze moeten dienen,
Bezinnen zich op werkelijkheid
En zeggen: ziet ik ben bevrijd.
De liefde tot de mens, in mij geboren,
Doet mij dienen, zonder wrok,
Want ik werd hier geboren op aarde
Om te dienen.
De glorie van het bestaan werd mij onthuld,
Niet door de vrijheid die ik won
Ten koste van een ander,

Maar door het lijden
Dat ik vrijwillig heb geduld
Omwille van een ander.
Keer in tot uzelve, o wereld,
Laat bezinning zijn de werkelijke kracht
Die in uw leeft.
Dan zult ge inzicht verwerven in de wet
Die aan alles inhoud geeft
En zin,
Die het leven maakt tot de werkelijkheid,
Niet tot het begin
Van de eeuwigheid
Maar tot een deel daarvan.
Heb gij uw naasten lief?
Gebruik uw vrijheid
Niet om anderen te breken,
Alleen omdat ge vrij wil zijn,
Zoek niet de grootheid en de macht,
Denk niet dat werelds kracht
Of pracht
U redden kan.
Bezin u en wees klein,
Dan zult ge vinden
Uit uwen ziel, op 't zijn gericht,
Een straal die komt van ver, heel ver.
Van 't Goddelijke Licht.
Dan is de vrijheid dienstbaarheid,
Onderwerping, vaak gebondenheid,
Waarin men toch steeds wordt bevrijd,
Doordat deez' edele dienstbaarheid
Door liefde u werd ingegeven,
Opdat uw hele streven
Is: te zien dat anderen gelukkig zijn.
Wie zo leeft op aard of in de geest,
Kan klein en nietig schijnen.
Maar wanneer eens de maskers vallen,
De mommen van het noodlot
Langzaamaan verdwijnen,
Dan zal men zien: dit is Gods Licht,
Dat in de wereld eens mocht schijnen,
Dit is de Goddelijke Kracht,
Door één wezen tot het Al gericht.
En al wat gij eens hebt verwacht,
Wat gij hoopt, waarnaar gij vraagt,
Zal in die vrijheid ondergaan.
Want wensen, vragen, leed vervaagt,
Wanneer men helpt een anders last te dragen
Zo moge dan uw weg er een zijn
Waarin gij zonder klagen
De pijn aanvaardt, u opgelegd,
Bezinnend u op 't woord
Dat eens door Jezus werd gezegd:
't Is de arme die kan gaan door de smalle poort.
Niet rijkdom aan liefde, aan weelde, aan geld
Betekent voor u de werkelijkheid,
Maar Gods Licht dat in u leeft
De sleutel is tot de Eeuwigheid.
De bezinning die u inzicht geeft
In de werkelijkheid

En u leidt in de strijd om het bestaan.
Moge deze bezinning de uwe zijn,
Opdat ge die vrijheid verwerft,
Want, schoon de wereld dan denkt dat ge sterft,
Uw Licht zal nooit ondergaan.

En daarmee dank ik u voor uw aandacht en besluit ik deze bijeenkomst. Ik wens u een goedenavond en een gezegende huisgang.